

Curriculum dla scora

Direziun Raionala de Urtijëi

Ladin

3. tlas scora elementara

Competënzes da arjunje cina ala fin dla scora elementara

La scolara, le scolar è buna, bun da

- Ascutè ativamente, capì le significat dles parores, capi espresciuns importantes, tó contlujiuns y referi cí ch'al/ara à aldì te na forma creativa
- Comuniché y argumentè minunghes, sentimënc y intenziuns, portè dant contignüs arjgnà ca cíaran sön la manira de presentaziun
- Anuzé la mediateca por le stüde personal y baié sön cí ch'an à lit y aldì
- Scrì tesć scëmpli y i elaurè cun aiüć de coreziun
- Conësce y capi la realté dles valades ladines tl raion dles Dolomites

	Abilitês y facultês	Conoscënzes	Savëi de basa / Argomënc / Contegnüs	Indicaziuns metodologiches y didatiches – Materiai – Media – Strumënc	Ativitês interdisziplinares y injuntes personales
Ascutè	Ascutè cun atenziun te situaziuns desvalies ch'al vëgn baié	Modei desvalis dl'adoranza dl lingaz	Ntënd cie che la maestra dij Ntënd cie che i mutons conta te tlas Ntënd stories cuntedes o lietes dant	Paroles, silabes da junté cun chertes, memory, puzzle Crì ora n valguni de chisc argumënc y i traté te uni forma de comunicazion (scuté su, rujené y scri): I mënc, i dis dl'ena, la pertes dl di Nia for ne me n stei bën Sa mont le y tu Festa dl cumpli di ani Mi familia Ega Mi valeda: Gherdëina L crot I populi dl mond	Paradlé cun i autri lingac
	Ascutè cun atenziun te deplü situaziuns	Tecniches da ascutè sò	Scuté su y ntënder	Stories, tesć, descriziuns, cianties	

Baïé	Dialogs fora dla vita da vignidé (ti dè espresciun a preferënzes, antipaties y sentimënc ; comuniché dejiers, pinsiers y aspetatives)	Situaziuns de conversaziun dla vita da vignidé	Mi cumpanies Chi ei pa gën?	Se ancunté te scola y tl luech Mparé a mustré emuzions y nce a les cuntrulé	Jì plu sot tl argumënt ntan na lezion de scienza soziela
	Se pronunzié sön temesc conesciüs	Baïé te n lingaz che rogor y significatif	Jon sa mont	Lëures te cudejel Fé frases scëmples Coniughéi verbs (ie, tu èl...)	Studië chertes y montes dla valeda ntan geografia
	Rimes, cíanties y jüc de rode	Formes desvalies d'espresciun linguistica	Juesc de rodul Co fejen pa na rima? Purvè a fé rimes	Chertes, dessënies Poejies da analisé	
	Fà confrunc cun d'atri lingac, e laurè compic te lingac desvalis	Gramatica comparada, integraziun linguistica	Can scrijen pa j, sb, st, sn, sp, y, ca, co, cu, cia, cio, ciu, chi, ci, che, ce, sc, sce, sci,	Plates de lëur, tabelas, juesc da nseri	Paradlé cun l talian
Lì y jì ite sön i tesć	Lì y capì tesć fora di sföisc de laür y fora dles unitès didatiches sciöche Inće tesć scëmpli de publicaziuns ladines	Deplü sorts de tesć	Liëjer y capì tesć de plu argumënc	Tematiches dla plates de lëur y dla uniteies didatiches Libri scric te plu lingac	Didatica ntegrede
	Se dè jö cun tesć te na forma de jüch y ilustrativa	Formes creatives d'espresciun	Scunanza dla natura	Libri y tesć sun chësta tematica	

	Abiné adöm esperiënzes de letöra	Tecniches de letöra	Desferenzië la tecnica de letura aldò dla sort de letura (poejia, rima, storia, conversazion...)	Libri, tesć informatifs	Purvé nce tl talian y tl tudësch
Scrí	Desfarenzié sonns y i dessigné cun sègns de scritöra	Sègns de scritöra	La cadënza y l trema (ë) J, sb, st, sn, sp, y, ca, co, cu, cia, cio, ciu, chi, ci, che, ce, sc, sce, sci	Scrí vel parola Pitla frases	Coche tl talian
	Savëi da scrì dèrt parores conesciüdes y espresciuns che baia de se instësc, dla contrada, dl païsc, dla natöra, dla vita da vignidé, di dis dl'edema, di mëisc y dles sajuns	Regoles scëmples de scritöra	y ë j, sc st, sn, sp, sb, ca, co, cu, /cia, cio, ciu, chi, che / ci, ce, sce, sci	Chertes, libri, vijites	Geografia y storia
	Imparè da conësce la strotöra dl lingaz	Regoles gramaticales de basa y confrunc cun la gramatica de d'atri lingac	Adurvanza dl verb à, preposizion a Dé pëis ai sonns: j, sb, st, sp, sn Desferenzië ë da e	Pitli eserzizies de uni sort tla plates de lëur y tl cudejel	
Cultura Ladina	Imparè da conësce les valades ladines dles Dolomites	Geografia, localitës	Nosc luech avisa (nfrastutures, monumënc, ruves, ridli, personajes publiches) Mi valeda y si luesc, montes, ruves	Cianties da mont sun la valeda DVD tla biblioteca di nsenienc: Gherdëina y si luesc	Mujiga
	Idioms	Descedè la sensibilità por d'atri idioms	La rujeneda ladina cun si 5 idioms	Cialé su TRAIL, Juech cun chertes per cunfrunté i Idioms: BOSCELE Sito cun banca dates dl lessich di idioms: www.ladintal.it , ink: TALL BLAD	

Njontes genereles:

Coretëur ladin: ladintal.it, link: TALL COLD

Usservazion dla grupa de lëur:

- i sculeies muessa bel avëi na bona basa dla rujneda.
- tëni cont che l ie me 2 ëura de ladin
- dé mpurtanza a na bela rujneda da pert dl nsenianta, al rujné y scuté su tres ativiteies desfrëntes.